

TÜRKİYE
İNSAN HAKLARI VE
EŞİTLİK KURUMU

**SİNCAN KADIN KAPALI CEZA İNFAZ
KURUMU ZİYARET RAPORU**

(Rapor No: 2021/12)

(Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 31.08.2021 tarih ve
2021/207 sayılı kararıyla oybirliği ile kabul edilmiştir.)

KISALTMALAR	2
A. GİRİŞ.....	3
A.1. Ziyaret Yöntemi.....	4
B. GENEL BİLGİLER.....	5
B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler	5
B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları	5
B.1.2. Kurum Personeli.....	6
B.1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	7
B.1.4. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler	7
C.1. Genel Bilgiler.....	8
C.2. Yönetim ve Personelin Tutumu	8
C.3. Dilekçe Hakkı, Şikâyet Prosedürleri ve Disiplin Yöntemleri.....	10
C.4. Fiziksel Koşullar	14
C.5. Hijyen.....	15
C.6. Kantin.....	16
C.7. Beslenme.....	16
C.8. Sağlık	17
C.9. Açlık Grevinde Bulunan Tutulanlar.....	19
C.10. Psiko - Sosyal Servis Hizmetleri.....	20
C.11. Gebe Kadınlar ve Anne Yanında Kalan Çocuklar	21
C.12. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler.....	24
C.13. İş Yurduna Bağlı Çalışan Tutulanlar ve İşçi Koşulları	26
C.14. Açık Havadan Faydalanma	27
C.15. Dış Dünya İle Etkileşim.....	27
C.16. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Gerçekleştirilmiş Önleyici Ziyaretler.....	29
D. TAVSİYELER	29
D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler.....	29
D.2. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler.....	33
D.3. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler.....	34
D.4. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler	35

KISALTMALAR

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
ARDEF	: Araştırma Değerlendirme Formu
BM	: Birleşmiş Milletler
CAT	: Birleşmiş Milletler İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme
CPT	: Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi
CETAS	: Cezaevi Reçete Takip Sistemi
COVID-19	: Yeni Koronavirüs Hastalığı
HES	: Hayat Eve Sığar
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol
PCR	: Polymerase Chain Reaction (Polimeraz Zincir Reaksiyonu)
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

A. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK), 6701 sayılı Kanunla insan onurunu temel olarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.
2. Türkiye, 14 Eylül 2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol (OPCAT)'i imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından da bağlayıcılık kazanan OPCAT; taraf devletlerin, protokol kapsamında yetkilendirilmiş ulusal ve uluslararası mekanizmalar tarafından *işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ya da cezayı önlemek için* kişilerin özgürlüğünden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaret yapılmasına izin verdiği bir sistem kurmaktadır.¹
3. Söz konusu protokol, taraf olan ülkelerin işkence ve kötü muamele ile mücadele amacıyla her türlü alıkonulma mekânlarını ziyaret etmeye yetkili bir Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) kurmasını düzenlemiştir²; bu görev, 6701 sayılı Kanunla Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumuna verilmiştir. 6701 sayılı Kanun'un 2/1-k bendi uyarınca UÖM: "*İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi*" ifade etmektedir.
4. Mezkur Kanun'un 9'uncu maddesinin (j) bendinde ise; Kurumun özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin buldukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevini haiz olduğu ifade edilmektedir.
5. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna göre "Kapalı Ceza İnfaz Kurumları, "*iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir.*"³ Bu kapsamda, söz konusu tesisler kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldıkları alanlar olduğundan; 6701

¹ OPCAT, m. 2, m.3 ve 4.

² OPCAT, m.3.

³ 5275 sayılı Kanun, m.8

sayılı Kanun'un 9/1-j hükmü uyarınca TİHEK, söz konusu ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz ziyaret gerçekleştirme yetkisine sahiptir.

6. Yukarıda verilen görev ve yetkiler kapsamında, 05.04.2021 tarihli ve 1595 sayılı TİHEK Başkanlık görev emri üzerine, 08.04.2021 tarihinde Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna haberli ziyaret düzenlenmiştir.
7. Ziyaret heyeti oluşturulmuştur.
8. Bu rapor, Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu⁴ ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

A.1. Ziyaret Yöntemi

9. Kuruma girişte görevli personel tarafından heyet üyelerinin HES kodu sorgulamaları ve ateş ölçümleri yapılmıştır.
10. Ziyaret, ilk olarak Kurum İdaresi⁵ ile yapılan görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK, Ulusal Önleme Mekanizması, ziyaretin amacı ve yöntemi hakkında bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, özgürlüğünden mahrum bırakılan sayısı, sınıflandırmaları ve COVID-19 teşhisi konulan ve temaslı olan sayısı hakkında bilgiler alınmıştır.
11. Bu görüşme sonrasında, İdareden özgürlüğünden mahrum bırakılanların yerleşim planına ilişkin alınan belge üzerinden, suç tipleri ve koğuş tiplerine göre dengeli bir dağılım gözetilerek heyet tarafından rastgele seçilen on beş özgürlüğünden mahrum bırakılan ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Karantinada tutulanlarla da gerekli tedbirler alınarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla yapılan görüşmeler COVID-19 salgını nedeniyle koğuşlar yerine avukat görüşme odasında gerçekleştirilmiştir. Avukat görüşme odasında özgürlüğünden mahrum bırakılan kişinin bulunduğu kısım ile heyetin bulunduğu kısım cam bir bölmeyle ayrıldığı için bulaş riski olmadan görüşmeler yapılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personel bu alanda bulunmamıştır.
12. Ziyaret, özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla görüşmelerin bitimine müteakip; kapalı görüş alanları, avukat görüşme odaları, revir/sağlık servisi, kütüphane, kantin/market, depo, tekstil atölyesi, ilik-düğme atölyesi, anne-çocuk ünitesi olarak ayrılan K koğuşu, genel çamaşırhane, Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi (SEGBİS) görüşme odası, mahkum kabul alanı, yumuşak oda,

⁴ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

⁵ Bundan sonra kısaca İdare olarak ifade edilecektir.

kontrol merkezi/kamera odası gibi alanlarda yapılan incelemelerle devam etmiştir. Ziyaret sonrası İdare ile son bir toplantı yapılmış olup; ilk tespit ve gözlemler ile acil olduğu değerlendirilen hususlar ve bunlara yönelik hızlı çözüm önerileri paylaşılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ile paylaşılacağı, tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

13. İdare, ziyaret heyeti ile iş birliği içinde hareket etmiş olup, Kurumdaki bina ve eklentilerin tümüne erişimin sağlanmasında ve rastgele seçilen özgürlüğünden mahrum bırakılanlarla⁶ avukat görüşme odasında Kurum personeli olmadan görüşme yapılmasında kolaylık sağlamış; sağlık servisi, kütüphane, anne-çocuk ünitesi, kamera odası vb. alanlarda incelemelerde bulunulmasında yardımcı olup, bilgi ve belgelerin paylaşılmasında da olumlu bir tutum sergilemiştir.

B. GENEL BİLGİLER

B.1. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

B.1.1. Kurumun Fiziksel Koşulları

14. Kurum, Sincan ilçe merkezine 8 km uzaklıkta kurulan Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü yerleşkesinde, yaklaşık 7000 m²'lik alan içerisinde, 3 Blok üzerine kurulmuş olup, yüksek güvenli ve orta güvenli olarak adli/terör hükümlü/tutukluları ile ağırlaştırılmış müebbet hükümlüleri için ayrı ayrı blok ve odalardan oluşturulmuş şekilde kullanıma açılmıştır.
15. Kurumda 702 yatak kapasiteli 42 koğuş bulunmaktadır. Koğuşlar ortalama 193,54 m²'dir.
16. Koğuş düzeni; en fazla 24-25 kişilik mevcut içerisinde, ikişer kişilik odalarda kalınacak şekilde dizayn edilmiştir. Her bir ikişer kişilik odanın içinde banyo ve tuvalet mevcuttur.
17. Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hüküm giyen 28 kişi ise tek kişilik odalarda kalmaktadır.
18. Kurumda 1 adet yumuşak oda bulunmaktadır.⁷ Oda duvarlarının tamamı mavi renk yumuşak ve dayanıklı süngerle kaplanmış olup, içinde bir adet alaturka tuvalet bulunmaktadır. Oda içerisinde kamera da bulunmaktadır. Tutulanların; ancak ileri düzeyde bir öfke, kendine zarar

⁶ Bundan sonra kısaca Tutulan olarak da ifade edilebilecektir.

⁷ Bu odalar, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Tüzüğün "Kısıtlayıcı önlemler" başlıklı 185'inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca; tehlikeli hâlde bulunan, kurum güvenliğini, kendisinin veya diğer kişilerin güvenliğini ciddi tehlikeye düşüren hükümlü/tutukluların "saatlerle" ifade edilebilecek sürelerle, hükümlünün saldırganlığının devam edip etmediğinin belirli aralıklarla sakinleşip sakinleşmediğinin kamera ile gözlem ve kontrolünün yapıldığı odalardır(*TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Elazığ T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Raporu, 2018, s.15*).

verme, saldırganlık hali hasıl olduğunda, kontrol altına alınmaları için personel tarafından en fazla 2 saatliğine yumuşak odaya götürülüp sakinleşmeleri beklenmektedir. Saldırganlık hali geçtikten sonra tutulanlar tekrar koğuşlarına götürülmektedir. Son 1 yıl içerisinde hiçbir tutulananın yumuşak odaya götürülmediği İdare tarafından belirtilmiştir.

19. Kurumda bulunan kamera kontrol merkezi de ziyaret edilmiş olup, 2 katlı bir bölümden oluştuğu görülmüştür. Alt katında ana makinelerin bağlı olduğu işletim merkezi sistemi mevcut olup üst katında ise; tüm kameraların bağlı olduğu bilgisayarlar, 10'dan fazla monitör, depolama belleğinin olduğu sistemlerden oluşan komplike bir izleme merkezi kuruludur. Kameraları izlemek için nöbetleşe çalışılmak suretiyle sürekli bir personel hazır bulundurulmaktadır. Kameralar koğuşların/odaların içi hariç her yeri gözlemektedir. Kaydedilen verilerin saklanma süresi 6 aydır. Kurumda kameraların görüş açısı dışında bir bölge yani kör nokta yoktur. Ayrıca kamera kontrol merkezinin alt katında, kurum disiplinini sağlama bakımından risk ve tehdit oluşturan acil durumlara müdahalede bulunmak için; kask, siperlik, bariyer levhaları gibi kontrol araçlarının da hazır bulundurulduğu gözlemlenmiştir.
20. Heyetimiz tarafından, tutulanların; avukatları, ziyaretçileri, psiko-sosyal gelişim uzmanları ve vaizeler ile görüşebilmesi için ayrılan kapalı görüş alanları gezilmiş olup, toplam 6 adet kapalı görüş odasının bulunduğu, şuan aktif olarak 3 odanın kullanıldığı, odalar içerisinde bir masanın olduğu, masanın tavana kadar uzanan kalın, plastik bir camla ikiye bölündüğü, bir tarafında ziyaretçi diğer tarafında tutulan oturacak şekilde dizayn edildiği, sesin cam ve tavan arasındaki açıklıktan rahatlıkla duyulduğu, dışarıdan ise duyulmadığı gözlemlenmiştir. Bazı görüş odalarının ise; farklı suç tipinden tutulanların birbirleriyle karşılaşmaları durumunda, cezaevi disiplini açısından riskli bir durum ortaya çıkmaması adına, suç tiplerine göre ayrı ayrı kullandırılabilirdiği gözlemlenmiştir.
21. Sincan Ceza İnfaz Kurumları kampüsü içerisinde yer alan Sincan 3 No'lu L tipi Ceza İnfaz Kurumu; Kuruma ilk girişi yapılan tutulanların COVID-19 virüsünden enfekte olmuş olma ihtimaline binaen; COVID-19 salgını için 'Karantina Alanı' olarak belirlenmiş olup, kampüs içerisinde yer alan tüm ceza infaz kurumlarına ilk defa gelen tutulanlar, öncelikle 14 gün orada karantinaya alındıktan sonra kendi cezaevlerine nakledilmektedir.

B.1.2. Kurum Personeli

22. Ziyaret tarihinde Kurumda halihazırda çalışan personelin, görev dağılımlarına göre sayısı; 1 Kurum Müdürü, 3 Kurum İkinci Müdürü, 1 İdare Memuru, 2 Sosyal Çalışmacı, 3 Psikolog, 3 Öğretmen, 5 Kadın İnfaz Koruma Baş Memuru, 10 Erkek İnfaz Koruma Memuru, 56 Kadın

İnfaz Koruma Memuru, 3 Erkek Sözleşmeli İnfaz Koruma Memuru, 99 Sözleşmeli Kadın İnfaz Koruma Memuru, 1 Sözleşmeli Sağlık Memuru, 2 Büro Memuru (Katip), 1 Cezaevi Katibi, 1 Zabıt Katibi, 2 Sağlık Memuru, 1 Bilgisayar Teknisyeni, 1 Elektrik Teknisyeni, 1 Hizmetli, 1 Diş Hekimi ve 1 Şoför'den oluşmak üzere toplam 198 kişidir.

B.1.3. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

23. Kurum kapasitesi 400 kişidir. Genel mevcut 525 kişi olup, 47 kişi COVID-19 izindeyken halihazırdaki mevcut sayısı 478 kişidir. Genel mevcudun 316'sı hükümlü, 209'u tutukludur.
24. Kurumda engelli tutulan bulunmamakta olup, anne yanında kalan çocuk sayısı 15, çocuk hükümlü/tutuklu sayısı 1, cinsel yönelimi farklı olan tutulan sayısı 13'tür.

B.1.4. COVID-19 Salgınına Yönelik Tedbirler

25. Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu'nun tavsiyeleri ve Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün yazılarına istinaden, Mart 2020 tarihinden bu yana Kurum personeli izolasyon kapsamında çalışmaktadır. Kurumda bulunan tüm personelin (cezaevi katipleri hariç) tutulanlarla doğrudan teması bulunmasından ötürü, COVID-19 tedbirleri kapsamında cezaevi personelinin mesai süresi; 7 gün mesai, 7 gün istirahat, 7 gün izolasyonda kalınacak şekilde üçe bölünmüş olup, en son vardiya değişimi ziyaret tarihinden 1 gün önce yapılmıştır. 14 günlük evde izolasyon süresini tamamlayan ve herhangi bir COVID-19 belirtisi göstermeyen personel, ceza infaz kurumundaki vardiyasına başlamadan 48 saat önce PCR testine tabi tutulup sonuçları negatif çıkması halinde görevine başlamaktadır.
26. Kurumda alınan COVID-19 tedbirleri kapsamında; el ve vücut temasında bulunulan alanlar; su ve deterjanla günlük olarak, ıslak zeminler (wc, banyo, lavabo ve mutfak tezgahları) ise çamaşır suyu ve deterjanla periyodik olarak temizlenmektedir.
27. Kurumda görevli sağlık personelleri, temel ilk yardım eğitimini ve salgınla mücadeleye yönelik temel sağlık eğitimlerini almıştır.
28. Personelce hijyen kurallarına özen gösterilmesinin sağlanması adına, Kurum içerisinde çalışılırken maske ve eldiven kullanılmaktadır. Kurum yönetiminin de tutulanları riske atmamak adına, tam korumalı tulum ve maske giyerek çalıştıkları görülmüştür.
29. Salgın sürecinde alınan ve alınacak tedbirler, aylık olarak Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından güncellenerek Kuruma gönderilmekte ve uygun tedbirler Kurumca alınmaktadır.
30. COVID-19 testleri Kurumda görevli sağlık personellerince yapılmaktadır.

31. Kurum bünyesinde yeterli sayıda PCR testi muhafaza edilmektedir.
32. Kurumda son 1 yılda hiç COVID-19 vakası görülmemiştir.
33. İdare tarafından tüm tutulanlara yeterli miktarda maskenin dağıtımı yapılmaktadır.
34. Görüşme gerçekleştirilen tutulanlar; koğuş içerisinde maske takmadıklarını, koğuş dışında ise İdare tarafından verilen maskeleri kullandıklarını belirtmişlerdir. Ziyaret esnasında da koridorda karşılaşılan ve koğuşlar dışında gezilen tüm ortak alanlarda bulunan tutulanların tamamında maske takılı olduğu görülmüştür.

C. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN MAHRUM BIRAKILAN KİŞİLERE YÖNELİK TUTUM VE HİZMETLERE İLİŞKİN TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

C.1. Genel Bilgiler

35. Ziyaret kapsamında görüşme yapılacak tutulanların isimleri teker teker infaz ve koruma memurları ile paylaşılarak, isimleri verilen tutulanlardan avukat görüşme odasına getirilenlerle heyetimizce görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Heyet üyeleri tarafından; görüşme gerçekleştirilenlere, TİHEK hakkındaki genel bilgiler, ziyaretin amacı ve kapsamı aktarılmış, isimlerinin heyet tarafından rastgele seçildiği bilgisi verilmiş ve gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususları aktarılmıştır.

C.2. Yönetim ve Personelin Tutumu

36. Kurumda görev yapmakta olan personellerden 12'si hariç diğer tüm personel, Hizmet İçi Eğitimlerini almış olup, alamayan personellerin ise COVID-19 salgınının seyrine göre eğitim merkezlerinde gereken eğitimleri alacakları, İdare tarafından belirtilmiştir.
37. Personele, özel olarak işkence ve kötü muamele konulu bir eğitim verilmediği, ancak verilen hizmet içi eğitimlerde personelin "İnsan Hakları" başlıklı dersleri aldıkları, İdare tarafından belirtilmiştir.
38. Tutulanlar Kuruma girdiklerinde ilk olarak kabul alanına alınmakta, burada kendilerine cezaevi koşulları ile hak ve sorumluluklarına ilişkin bilgilendirmeler yapılmakta, sonrasında arama odasına geçirilmekte, burada sadece kadın personeller gözetiminde; öncelikle tutulana tüm vücudunu örtecek şekilde önlük verilmekte sonrasında kişinin tüm kıyafetlerini çıkartması ve verilen plastik kutuya bırakması istenmektedir. Tutulan üstünü çıkartırken ve önlüğünü giyerken, personelce mahremiyete özen gösterilmektedir. Tutulananın çıkarttığı tüm kıyafetler güvenlik gereği X-Ray cihazından geçirilmektedir. Tutulanların aranması sırasında personel tarafından bedenlerine, vücut çukurlarına ve özellikle mahrem bölgelerine temasta

bulunulmamakta olup güvenliğin tesisi için kıyafetlerin X-Ray cihazından geçirilmesi yeterli görülmektedir. Tutulanların kuruma ilk girişlerinde getirmek istedikleri eşyalar, kendilerine kargo yoluyla gönderilen eşyalar ve ailelerin ziyaretlerde beraberinde getirdikleri eşyalar da bu şekilde kontrol edilmektedir.

39. Tutulanlar, herhangi talep veya şikayetlerinde rahatlıkla İnfaz Koruma Başmemuruyla yahut Kurum Müdürüyle görüşebildiklerini, İdarenin ve personelin genelinin kendilerine karşı tutumlarından memnun olduklarını ancak bazı infaz ve koruma memurlarının kendilerine zaman zaman fiziksel/sözlü şiddette bulunabildiğini ve haklarını kullanmalarını engelleyebildiklerini, özellikle tutulanlara karşı yeni gelen/uzun süredir kalan şeklinde bir tasnifle ayrımcı muamelede bulunan personellerin olduğunu belirtmişlerdir. Söz konusu iddialar İdareye, yapılan son görüşmede sorulmuş olup cevaben; personel hakkında zaman zaman şikayetlerin geldiğini, bu hallerde gereken soruşturma ve tahkikatın ivedilikle yapıldığını, kötü muamelede bulunan personelin tespiti halinde gereken tedbir ve disiplin işlemlerinin taraflarınca yerine getirildiğini belirtmişlerdir.
40. Tutulanlardan bazılarının oda değişikliği taleplerinin, İdare tarafından kendilerine suç tiplerine göre ayrımcı muamelede bulunularak karşılanmadığı kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Bu durum İdareye yapılan son görüşmede sorulmuş olup, cevaben; somut hal ve koşullara göre oda değişikliği taleplerini değerlendirdiklerini, hiçbir suç tipine özel ayrımcı muamelede bulunmadıklarını, gelen talepler üzerinden Kurum düzen ve disiplinini en uygun şekilde sağlayacak oda düzeninin oluşturmaya gayret ettiklerini belirtmişlerdir.
41. Personelin çalışma saatleri ve vardiya düzeninin, mesleğin gerekliliklerini yerine getirmeye elverişli olduğu gözlemlenmiştir.
42. Kurum genelinde ve koğuş içerisinde, günlük sabah ve akşam olmak üzere 2 defa sayım yapılmaktadır.
43. İnfaz ve Koruma Memurları tarafından yapılan koğuş aramalarının; belli periyotlarla yapıldığı, ilk olarak yatak alt ve üstlerinin arandığı, sonrasında kişisel eşyaların ciddi bir dağıtma olmaksızın arandığı, ancak ekstrem şüphe ve ihbarın olduğu durumlarda koğuş aramalarının detaylı bir şekilde yapıldığı, tutulanlar tarafından belirtilmiştir. En son arama, ziyaret tarihinden 1 gün önce yapılmıştır. Tutulanların bir kısmı, bazı personellerin arama sırasında koğuş içindeki buzdolabını açıp içindekilere çıplak elle dokunduklarını bu sebeple aramalardan sonra dolabın içindeki her şeyi temizlemek sorunda kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu durum İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup; koğuş aramalarında hijyen kurallarına dikkat edilmesi gerektiğini personele bildirdiklerini, söz konusu iddiaların gerçekliğinin araştırılacağını belirtmişlerdir.

44. Kurum yerleşme düzeni bakımından, cinsel istismar suçundan mahkum tutulanlar ile çocuğuyla birlikte kalan annelerin aynı koşuşlara yerleştirilmediği, Kurum içerisinde de bir araya gelmemelerine zen gösterildiği görülmüştür.

C.3. Dilekçe Hakkı, Şikâyet Prosedürleri ve Disiplin Yöntemleri

45. Tutulanların; Kurum içi disiplin kuralları, bilgi edinme ve Şikayet yolları ile hak ve sorumluluklarını öğrenmeleri için hazırlanan genel bilgilendirme formu, Kuruma ilk kabulde kendilerine tebliğ edilmektedir. Söz konusu formların ilgili mevzuatlara uygun hazırlandığı görülmüştür. Tutulanlar tarafından kullanılan Şikayet yolları; dilekçe, mektup, İdare ve Gözlem Kurulu ile yapılan sözlü görüşmeler ve avukatları aracılığıyla yaptıkları görüşmelerden oluşmaktadır.

46. Tutulanlar tarafından hazırlanan dilekçeler; her sabah sayımında görevli memurlara teslim edilmekte olup defter kaydına alındıktan sonra ilgili birimlere, yönetim tarafından imzalı bir Şekilde gereği yapılmak üzere havale edilmektedir.

47. Yapılan görüşmelerde tutulanlardan bazıları, mektup ve faxların İdare tarafından çok geç gönderildiğini ve kendilerine çok geç iletildiğini belirtmiş olup bazıları ise mektuplarını teslim alırken herhangi bir gecikme yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Söz konusu durum İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup, mektupların denetimden geçirildikten sonra gecikmeksizin tutulanlara teslim edildiği ve gönderildiği belirtilmiştir.

48. Yabancı uyruklu tutulanlar; dilekçelerini Türkçe yazamamaları sebebiyle, dilekçe haklarını tam ve gereği gibi kullanamadıklarını zira yazılanları okuyabilecek yabancı dil bilen personelin olmaması sebebiyle dilekçe içeriğinde yazan taleplerin de İdareye ulaşamadığını, bu sebeple Kuruma yabancı dil bilen personel alımı yapılmasını, talep etmişlerdir. Bu talep İdareyle yapılan son görüşmede iletildiği olup, cevaben; Kurumda kadrolu çalışan tercmanının olmadığını ancak İngilizce, Almanca ve Kürtçe bilen personellerinin olduğunu, onların yardımıyla bu dillerdeki dilekçeleri çevirmeye çalıştıklarını, diğer diller içinse eviri programlarından faydalandıklarını, bu sebeple sürecin bazen uzun srebildiğini ve içeriğin tam olarak evrilemeyebildiğini, belirtmişlerdir.

49. Kurum İdaresine yönelik son 6 ayda yapılan Şikayetlerin sayısı yaklaşık 100 tanedir. Konu dağılımları genel olarak örgütsel eylemlere ve kamuoyunda gündem olan olaylara karşı yapılan protestolara verilen disiplin cezaları hakkındadır. Şikayet prosedürlerinin gereği olarak; 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un '*Disiplin Cezaları ve Tedbirleri*' başlıklı ilgili hükümlerine göre; Őikayetle, ilgili personel hakkında disiplin

soruşturmaları yapılmaktadır. Kurumda çalışan personeller hakkında açılmış, sonlandırılmış ve halen devam etmekte olan soruşturmalar bulunmaktadır.

50. İnfaz Hakimliğine, cezaevi uygulamaları konusunda son 1 yıl içerisinde yaklaşık 50 adet şikayette bulunulmuştur. Şikayet konuları genel olarak; oda değişikliği talepleri ile telefonla görüşme gün ve saatleri hakkındadır. Şikayetlere ilişkin yapılan incelemeler neticesinde; telefon görüşme gün ve saatleri ile oda değişikliği konusunda yapılan itirazların tamamının, Kurum düzeninin gereklilikleri gerekçesiyle İdarece reddine karar verilmiştir.
51. 10 yıl ve üzeri mahkumiyet cezası bulunan suçlarla ilgili olarak Cezaevi Başsavcısının gözetiminde gerçekleştirilen İdare ve Gözlem Kurulunda görüşülen disiplin soruşturmalarında, mutlaka ilgili tutulanan ifadeleri alınmaktadır. Tutulanların ifadeleri alınırken COVID-19 tedbirlerine dikkat edilmektedir.
52. Son 1 yıl içinde, hakkında disiplin cezası verilmiş tutulanlar bulunmaktadır.
53. Son 1 yıl içinde işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı iddiasıyla kendi adına İdareye başvuruda bulunan tutulan bulunmamaktadır.
54. Ceza İnfaz Kurumu kayıtları düzenli olarak tutulmakta olup olağandışı olayların tamamı tutanaklarla kayıt altına alınmaktadır.
55. Son 1 yıl içerisinde yaklaşık 350 adli vaka ilgili mercilere bildirilmiştir.
56. Bazı dönemler, haftada en fazla 1 intihara teşebbüs vakasının yaşanabildiği, bu durumlarda personelin derhal ve gerekli müdahalede bulunduğu, İdare ve tutulanlar tarafından belirtilmiştir.
57. Bu vakalar içerisinde sadece ‘...’ isimli tutulana ait adli vakanın, intihar etmek suretiyle ölümle sonuçlandığı tespit edilmiştir. Heyetimizce söz konusu tutulan hakkında yapılan suç duyurusu, idari ve adli soruşturma kayıtları, adli tıp raporları, bilirkişi raporları, cezaevi sağlık kayıtları ve ilgili tüm belgeler incelenmiş, söz konusu intihar olayı hakkında tutulanlarla da İdareyle de görüşmeler yapılmıştır. İntihar eylemi koğuş içerisinde gerçekleştiği için söz konusu olaya ilişkin kamera kaydı bulunmamaktadır. Heyetimizce yapılan incelemeler neticesinde ‘...’ın intihara ilişkin olarak; kişinin intihara meyilli ve psikolojik sorunlarının olduğu, daha önce defalarca intihara niyetlendiği, teşebbüs ettiği ve vazgeçtiği, Kurum İdaresi ve personeline; kendisini intihara sevk edecek herhangi bir darp, cebir ve kötü muamelede bulunulmadığı, düzenli sağlık kontrollerinin yapıldığı, cezaevi içerisindeki ihtiyaçlarının karşılandığı, intiharda bulunmasını önleyecek tüm tedbirlerin alındığı, psiko-sosyal desteğin sağlandığı ancak alınan tüm tedbirlere rağmen intihar eyleminin, tutulananın hastane dönüşü

sonrası zorunlu karantinada olduğu bir zaman diliminde ve öngörülemez şekilde gerçekleştiği, kanaatine varılmıştır.

58. Koğu içerisinde kavga vb. olaylar yaşandığı zaman, odalara yerleştirilen acil durum butonlarına basıldığı takdirde, personel tarafından ivedilikle müdahalede bulunulduğu, tutulanlarca belirtilmiştir.
59. Tutulanlar; bazı tutulanların birbirleriyle koğu içerisinde, rıza karşılığı ve aleni şekilde yakın fiziksel ilişki içerisine girebildiklerini, bu durumun diğer tutulanlarda da rahatsızlık yaratmasıyla yapılan Şikayet üzerine, farklı cinsel eğilimde olan tutulanların İdare tarafından topluca aynı koğuya yerleştirildiğini ancak alınan tüm bu tedbirlere rağmen yine de diğer koğuşlarda da bu eğilimde olan tutulanların kalabildiğini bu sebeple kendilerini rahat hissetmediklerini belirtmişlerdir. İdareyle yapılan son görüşmede bu Őikayetler iletilmiş olup cevaben, farklı cinsel eğilimde olan tutulanların tespiti halinde ivedilikle gereken tedbirleri aldıklarını, onları hiçbir surette diğerleriyle aynı koğuşta tutmadıklarını, bu konudaki hassasiyetlerini ve kontrollerini artıracaklarını belirtmişlerdir.
60. Daha önce bir tutulanın 5 yaşındaki oğlunun, hem kendisi hem de koğuştaki diğer tutulanlar tarafından cinsel istismara maruz bırakıldığı, bu durumun diğer tutulanlar tarafından İdareye Şikayet edildiği, bunun üzerine çocuğun anneden ayrıldığı, tutulanlar tarafından yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. İdareyle yapılan son görüşmede, son durumu öğrenmek üzere söz konusu olay sorulmuş olup cevaben, annenin Kuruma geldiğinden bu yana psikolojik sorunlarının olduğunu, kendisine hem kendi tedavisi hem de çocuğuyla ilgilenmesi için ve çocuğuna bu sürecin zorluklarını ve sorunlarını aksettirmemesi için psiko-sosyal servis görüşmelerini sıklıkla yaptırıldıklarını ancak bir sonuç vermediğini, gerek olduğuunda disiplin tedbirlerinin de alındığını, tutulanların bahsettiği düzeyde bir cinsel istismar yaşanmamakla birlikte netice itibariyle çocuğun bakımsız kalması sebebiyle mecburen anneden ayrılması kararı almak zorunda kalıldığını ve çocuğun Ankara'da bir Çocuk Evine yerleştirildiğini, belirtmişlerdir.
61. Cinsel istismar suçundan hükümlü bulunan bir tutulan; beyin ameliyatı geğirmiş olması ve ağır psikolojik sorunları olması sebebiyle çoğu zaman kendini ifade etmekte güçlük çektiğini, sürekli ve ciddi bir bakıma ihtiyaç duyduğunu, bu sebeple koğu arkadaşının kendisine ücreti karşılığında bakıcı olarak tayin edildiğini ancak onun da kendisine Şiddet uyguladığını, diğer tutulanların da mahkûm olduğu suçtan dolayı kendisini dışladığını ve sözlü Şiddette bulunduğunu, bu sebeple başka bakıcı da bulamadığını, kendisiyle yapılan görüşmede belirtmiş olup, İdareyle yapılan son görüşmede, kişinin de kimliğinin belirtilmesi yönündeki rızası üzerine, son durumu öğrenmek için Şikayetleri aktarılmıştır, cevaben; söz konusu tutulan

ve kendisi gibi sürekli bakıma ihtiyacı olan tutulanlar için, ücreti İdare tarafından karşılanmak üzere tutulanlar arasından gönüllülük esasıyla bir bakıcı seçildiğini, bakıcıların sürekli kontrol edildiğini, şiddet durumunda hemen gereğinin yapıldığını, bahsi geçen tutulan içinse şiddet iddiasının araştırılacağını ve tespiti halinde gereğinin yapılacağını, belirtmişlerdir. Yapılan diğer görüşmelerde bakıcılara ilişkin başka bir şikayet iletilmemiş olsa da, İdareye; ileride yaşanabilecek benzer durumlar için de, seçilecek bakıcıların kişilik analizinin psikiyatrik profilleri de dikkate alınarak doğru bir şekilde yapılması gerektiği hususu hatırlatılmıştır.

62. Yapılan görüşmelerde tutulanlardan bazıları; abone oldukları bazı siyasi içerikli dergilerin Kuruma postalanmış olmasına rağmen İdare tarafından kendilerine verilmediğini bu sebeple önce İnfaz Hakimliğine akabinde de Ağır Ceza Mahkemesine yasal haklarını kullanarak başvuruda bulduklarını, yargılama süreci neticesinde iki farklı içerikte Ağır Ceza Mahkemesi kararı çıktığını ancak İdarenin '*dergilerin verilmemesi*' yönündeki kararı uygulamayı tercih ettiğini, belirtmişlerdir. İdareyle yapılan son görüşmede bahsi geçen durum sorulmuş olup, cevaben; söz konusu dergilerin verilmemesinin dayanağının; '*ilgili dergilerin, cezaevi disiplininin sağlanması bakımından içerikleri itibarıyla sakıncalı yayınlar olması sebebiyle verilmemesi*' yönündeki Ağır Ceza Mahkemesi kararı olduğunu ve bu yargı kararını uygulamayı tercih etme sebeplerinin, yaşanmış hadiselerle dayandığını zira daha önce bazı tutulanların, bahsi geçen dergilerin içeriğindeki şifreli yazılar üzerinden, cezaevlerinde ulusal çapta örgütsel eylemlerde bulunmaya sürüklendiğini, belirtmişlerdir.
63. Yapılan görüşmelerde terör suçlarından mahkum tutulanlardan belirli bir örgüte mensup olanların bazıları, aynı örgüte mensup diğer tutulanlarla birlikte açık havaya/avluya çıktıklarında, toplu sohbet haklarının İdare tarafından engellendiğini, özellikle sohbet etmek istedikleri aynı örgüte mensup tutulanlarla aynı saatlerde avluya çıkarılmadıklarını, belirtmişlerdir. Söz konusu durum İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup, cevaben; cezaevi disiplini sağlama gerekliliği sebebiyle bu tedbirleri almak zorunda kaldıklarını, aksi halde aynı örgüte mensup bazı tutulanların sohbet haklarını kullanırken örgütsel faaliyetlere giriştiğini, toplu eylemlerde bulduklarını, örgütsel planlamalar yaparak cezaevi düzenini bozduklarını, tüm bunların önüne geçebilmek için; bu konuda girişimlerini sürdüren tutulanların farklı saatlerde avluya çıkarıldıklarını ancak diğer tutulanlarla kuracakları iletişime hiçbir surette engel olunmadığını, belirtmişlerdir.
64. Terör suçlarından mahkum tutulanlardan belirli bir örgüte mensup olanların bazılarıyla yapılan görüşmelerde; kurs vb. sosyal faaliyetlerden kendilerinin faydalandırılmadığı, ayrımcı muameleye maruz kaldıkları, kalabalık bir şekilde sosyal etkinliklere katılımlarına müsaade edilmeyip, kendi örgütlerine mensup olan maksimum 10 tutulanla bir araya getirildiklerini,

belirtmişlerdir. Bu durum İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup, cevaben; cezaevi disiplinini sağlama gerekliliği sebebiyle bu tedbirleri almak zorunda kaldıklarını, terör suçlarından mahkum tutulandan belirli bir örgüte mensup olanların tamamının sosyal aktivitelere aynı anda katılımına müsaade edildiği takdirde; bu haklarını kullanırken örgütsel faaliyetlere giriştiklerini, toplu eylemlerde bulduklarını, örgütsel planlamalar yaparak cezaevi düzenini bozduklarını, tüm bunların önüne geçebilmek için; terör suçlarından mahkum tutulandan belirli bir örgüte mensup olanların, birbirleriyle sosyal aktiviteler sırasında kısıtlı sayıda bir araya getirildiklerini, ancak hepsinin münferiden ayrı ayrı gruplar içerisinde sosyal aktivitelerden mutlaka yararlandıklarını, belirtmişlerdir.

65. Yapılan görüşmelerde tutulandan bazıları, kendilerine verilen ve özellikle de birikmiş olan hücre cezalarının ara verilmeksizin, ardı ardına uygulandığını, hücre cezasında iken televizyon talep etmelerine rağmen kendilerine verilmediğini, belirtmişlerdir, söz konusu durum İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup, cevaben; iddiaların gerçek olmadığı, hücre cezalarının ilgili yönetmelik ve standartlar ölçüsünde ara verilerek uygulandığı, belirtilmiştir. Tarafımızca yapılan diğer görüşmeler ve gözlemler neticesinde de; söz konusu iddiaların gerçekliğine dair yeterli kanıya ulaşılamamıştır.

C.4. Fiziksel Koşullar

66. Kurumda, soğuk su 24 saat, sıcak su ise her gün 20:00-23:00 saatleri arasında verilmektedir. Anne-çocuk koğuşu olan K koğuşunda ise sıcak su 24 saat mevcuttur. Tutulandan yapılan görüşmelerde; sıcak suyun verildiği saatlerin ihtiyaçlarını karşılama bakımından yetersiz olduğu, özellikle anne-çocuk koğuşunda kalmayıp kendi koğuşunda çocuğuyla kalan annelerin kısıtlı saatlerde sıcak su verilmesi sebebiyle bebeğin bakımı ve uyku düzeni açısından mağdur olduğu, bu sebeplerle Kurum genelinde sıcak su verilme saat aralığının genişletilmesi taleplerinin olduğu belirtilmiştir. İdareyle yapılan son görüşmede söz konusu taleplerden bahsedilmiş, İdare; sıcak su verilme saat aralığının genişletilmesi durumunda özellikle örgüt suçlarından mahkum tutulandan sayımlardan kaçınmak için o saatlerde duşa girdiğini bu sebeple sayım saatlerine denk gelmeyecek şekilde kısa süreli bir periyot belirlemek zorunda kaldığını belirtmiş olup sıcak su verilme saatinin değiştirilmesi önerimiz karşısında ise cevaben; gündüz veya ikindi saatlerinde sıcak su verilmesinin, işçi koğuşunda çalışan tutulandan açısından mesai saatlerine denk gelmesi sebebiyle sorun olacağını ayrıca adliye veya hastaneye giden tutulandan da bu durumda mağdur olacağını, herkesin sıcak sudan faydalanması bakımından en uygun saatin akşam saatleri olduğunu, belirtmişlerdir.

67. Isınma, Ceza İnfaz Kurumu Kampüsü içerisinde bulunan Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna bağlı ısı merkezi tarafından sağlanmaktadır.
68. Her tutulananın kişisel yatağı bulunmaktadır.
69. Her tutulana İdare tarafından nevresim ile mevsim şartlarına göre yazın 1, kışın 2 battaniye verilmekte, ayrıca tutulanlar Kurum kantininden de ücreti karşılığında battaniye ve nevresim alabilmektedir. Tutulanlara verilen battaniye, yatak ve yastıklardan genel olarak memnun olduğu, yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.
70. Her tutulananın eşyalarını koyabilmesi için odalarında 1 adet dolap bulunmaktadır.
71. Kurum içerisinde belirli bölümlere yerleştirilmiş yangın söndürme tüpleri ve yangın söndürme hortumları bulunmaktadır. Yangın söndürme sistemlerinin çalışırılık durumunun belirli aralıklarla kontrol edilmekte olduğu İdare tarafından yapılan gözlemler sırasında belirtilmiştir. Yangın vb. durumlarda gereken acil müdahalede bulunulmadığına ilişkin bir şikayet de tutulanlar tarafından belirtilmemiş olup, acil durumlar için gerekli tedbirlerin İdarece alındığı gözlemlenmiştir.
72. Koğuşların içerisinde yer alan buzdolabı ve televizyonlar, tutulanlar tarafından satın alınmaktadır ancak maddi durumu olmayan tutulanlara imkânlar ölçüsünde İdare tarafından da televizyon verilmektedir.
73. Kurumda 2 adet SEGBİS görüşme cihazı vardır. SEGBİS görüşme odaları gözlemlenmiş olup, iç dizaynı görüşme mahremiyetini sağlama açısından elverişlidir.

C.5. Hijyen

74. Tutulanlar hijyen malzemelerini kantinden ücreti karşılığında temin edebildikleri gibi Kurum tarafından da; özellikle, koğuş temizliği için gereken temizlik malzemelerinden olan, çamaşır suyu ve sıvı sabun, ayda iki kez yarımşar litre verilmek suretiyle ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.
75. Kurumun genel hijyeni, iç hizmetlerde çalıştırılan tutulanlar tarafından sağlanmakta olup koğuş içi temizlik ise koğuşta bulunan tutulanlar tarafından sağlanmaktadır. Ayrıca salgın sebebiyle de belirli aralıklarla Kurum genelinde dezenfekte işlemi yapılmaktadır.
76. Temiz suya 24 saat erişim sağlanabilmektedir.
77. Genel çamaşırhanede yalnızca nevresim ve çarşaflar yıkanmaktadır.
78. Tutulanlar, çamaşırıklarını elde yıkamakta olup kuruması için ise odalarında bulunan kalorifer vb. üstüne serilmeye müsait yerlere veya ip çekerek balkonlara asmakta olup, yapılan

görüşmelerde bu durumdan dolayı mağduriyet yaşadıklarını ve genel çamaşırhaneyi kullanmak istediklerini belirtmişlerdir.

C.6. Kantin

79. Kantin alışverişi haftada bir kez yapılmaktadır. Cuma günü tutulanlar tarafından kantin fişi doldurulmakta, pazartesi günü ise talep edilen ürünler getirilmektedir.
80. Kantin, heyetimizce gezilmiş olup; ürün çeşitliliği, meyve sebzelerin tazelikleri, bozulacak ürünlerin son kullanma tarihleri ve temel ihtiyaçların stok durumu bakımından yeterli ve standartlara uygun olduğu kanaatine ulaşılmıştır.
81. Maddi durumu olmayan tutulanlar, muhtardan fakirlik belgesi aldıklarını ve Kurum içerisindeki kantin vb. maddi ihtiyaçlarının karşılanması için bu belge üzerine kendilerine bir miktar ödenek tahsis edildiğini, belirtmişlerdir.
82. Tutulanlarca verilen siparişler neticesinde, stok durumundan dolayı kısıtlı sayıda getirilen kantin ürünlerinin dağıtımında, Kurumun fiziki iç düzeni bakımından görece koridorun başındaki koşullara ürünlerin birçoğu dağıtıldığı için görece koridorun sonunda kalan koşullara çoğu zaman kantin siparişlerinden geriye fazla ürün kalmadığı, bu sebeple kendilerinin siparişlerinin diğer koşullara göre daha eksik geldiği, o koşullarda kalan tutulanlar tarafından belirtilmiştir. Bazı tutulanlar ise vermiş oldukları siparişlerin bazen hiç gelmediğini belirtmişlerdir.
83. Bazı tutulanlar tarafından kantindeki ürünlerin fiyatlarının pahalı olduğunun belirtilmesi üzerine heyetimizce kantin fiyat listesi talep edilmiş olup, genel ülke ve cezaevleri standartları bakımından da değerlendirildiğinde, fiyatların uygun olduğu kanaatine varılmıştır.

C.7. Beslenme

84. Yemek menüsü Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından belirlenmekte olup, beslenme açısından özel tercihi ve hastalığı olan tutulanlar için; doktor ve diyetisyen raporuyla uygun görülen diyetler ile 2 yaş üstü çocuklar için uygun görülen menülerin gereği de Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından yapılmaktadır.
85. Tutulanlarla yapılan görüşmelerde, yemeklerden genel olarak memnun olunmadığı, sürekli aynı çeşit yemeklerin çıktığı, çıkanların da çok yağlı olduğu bu sebeple yemek listesinin çeşitlendirilmesi ve değiştirilmesi, daha sık meyve ve tatlı çıkarılması, talepleri belirtilmiştir.

Bu talep neticesinde İdareden edindiğimiz aylık yemek listeleri incelenmiş olup menüler içerisinde seçilen gıdaların, besin değerlerinin dengeli biçimde sağlanması bakımından uygun olduğu ancak menünün çeşitlendirilmesi taleplerini karşılamanın tutulanların kurum içerisindeki genel memnuniyetinin sağlanması ve psikolojilerine olumlu etkide bulunması bakımından daha yerinde olacağı değerlendirilmiştir.

86. Yemekler, koğuşlara büyük servisler şeklinde verilmekte olup, dağıtımını tutulanlar kendi aralarında yapmaktadırlar. Doyuruculuk açısından yemek miktarından yana bir şikayet olmadığı, tutulanlarca belirtilmiştir.
87. Personel ve tutulanların yediği yemeklerinin aynı olduğu, personelin yemeğini ayrı bir yemekhanede yediği, yemeğin günde üç öğün verildiği gözlemlenmiştir.
88. Ziyaret tarihinde çıkarılan öğle yemeği heyetimizce de personelle birlikte yenmiş olup, besin değerlerinin dengesi bakımından menünün uygun olduğu ve yemeklerin yağlı olmadığı gözlemlenmiştir.
89. Kahvaltı, tutulanlara akşamdan verilmektedir. Özellikle çocuklu anneler; akşamdan verilen yumurtaları, sabaha kadar soğumuş olmaları sebebiyle çocuklarının yemek istemediğini bu sebeple çocuklarının yumurtadan alınması gereken besin değerlerinden mahrum kaldığını, en azından çocuklar için yumurtaların sabahtan sıcak şekilde verilmesi taleplerinin olduğunu belirtmişlerdir. İdareyle yapılan son görüşmede söz konusu talep iletilmiş olup, yumurtaların sabahtan sıcak şekilde verilmesinin sağlanacağı belirtilmiştir.
90. İçme suyu, tutulanlar tarafından (tercihen) ücreti karşılığında kantinden temin edilmektedir.
91. Koğuş içerisindeki buzdolapları, tutulanlar tarafından satın alınmaktadır.

C.8. Sağlık

92. Kurumda sağlanan/sağlanması gereken sağlık hizmetleri konusunda İdarenin titiz ve özenli davrandığı, tutulanlar tarafından belirtilmiştir. Tutulanlar bir sağlık hizmetinden yararlanmak istedikleri takdirde Kurum revirine dilekçe ile başvuruda bulunmaktadır. İlk muayeneleri görevli aile hekimleri tarafından gerçekleştirilmekte, ilaçları temin edilmekte ve gerek görülmesi durumunda tam teşekküllü sağlık kuruluşlarına sevkleri sağlanmaktadır. Tutulanların sağlık kuruluşlarına sevki sağlanmadan önce Jandarma Tabur Komutanlığı ile gerekli yazışmalar yapıp, gerekli güvenlik tedbirleri alınmaktadır. Tutulanların hastaneye sevkleri sağlanırken ve sağlandıktan sonra alınan güvenlik tedbirleri, kolluk kuvvetlerinin yetkisindedir.

93. Gerek olması durumunda tutulanların muayene, bakım, acil müdahale, ameliyat gibi tedavileri Sincan Kampüs Devlet Hastanesinde de yapılabilmektedir.
94. Aile Hekimliği tarafından görevlendirilen doktor pazartesi, salı ve perşembe olmak üzere haftada 3 kez yarım gün kalacak şekilde Kuruma gelmekte ve hastaları muayene etmekte, rutin kontrollerini yapmaktadır.
95. Kurum revirinde 08:00-17:00 mesai esasına göre çalışan, 2 sürekli sağlık personeli görevli bulunmakta olup, esnek ayarlamalarla ve nöbetleşe çalışma düzeniyle revirde 24 saat bir sağlık personeli mutlaka bulundurulmaktadır. Sağlık personelleriyle yapılan görüşmede personel sayısı olarak hastalara yetişebildiklerini, çalışma koşullarıyla ilgili bir şikayetlerinin olmadıklarını belirtmişlerdir.
96. İntihar vakalarının yaşanması durumunda, ivedilikle Kurum revirinde ilk müdahalenin yapıldığı tutulanlar tarafından belirtilmiştir.
97. Kurum dışından gelen tutulanların COVID-19 testlerinin yapılıp karantinaya alınması ve karantina süreleri bitince tekrar test yapılıp sonuçlarının negatif çıkması halinde karantinadan çıkması işlemleri, Kurum revirinde görevli olan ve salgın hakkında detaylı eğitim almış sağlık personelleri tarafından gerçekleştirilmektedir.
98. Kurum reviri ve diğer hastaneler tarafından reçete edilen ilaçlar, anlaşmalı eczanelerden temin edilmektedir. Tutulanların kullandığı ilaçlardan günlük ve etkisi düşük ilaçlar, Kurum reviri tarafından kendilerine; kişiye ve hastalığa özel hazırlanan kutular içerisinde verilmekte olup ağır psikiyatrik ilaçlar ise teker teker verilmektedir. Tutulanların kullandığı ilaçların listesi Cezaevi Reçete Takip Sistemi (CETAS)⁸ üzerinden gelmekte ve düzenli şekilde takip edilmektedir.
99. Kalp, şeker, tansiyon gibi kronik rahatsızlığı bulunan tutulanlar için ayrıca sağlık tedbirleri öngörülmekte olup özel bakımlarının ve ilaç takiplerinin sağlık personeli tarafından gereğince sağlandığı, tutulanlar tarafından belirtilmiştir.
100. Yapılan görüşmelerde, birden çok kronik rahatsızlığı olan bir tutulan; hasta kaydına rahatsızlıklarının tamamının değil de bir kısmının kaydedildiğini, bu sebeple istirahat etmesi için gereken tedbir ve düzenlemelerin kendisi için alınamadığını, hasta kaydına tüm rahatsızlıklarının ciddiyetiyle kaydedilmesi talebinin olduğunu, belirtmiştir. Söz konusu iddia Kurum revirindeki sağlık personelleriyle yapılan görüşmede sorulmuş olup, hastaların

⁸ Türkiye içinde tutuklu ve hükümlülerin tüm ilaç temin süreçlerini düzenleyen uygulamadır. Eczane tarafından eczane otomasyonu üzerinden girilen reçeteler anlık olarak CETAS içinde görüntülenir. Hasta bazlı doz dozaj takibinin yapıldığı, ilaç bitimi sonrasında ilaçların veya eşdeğerlerinin karşılandığı süreçtir.

kayıtlarının bütüncül bir şekilde tutulması hususunda gereken dikkati gösterdiklerini yine de gereken tatbiklerin yapılarak varsa eksikliklerin giderileceğini belirtmişlerdir.

101. Sağlık hizmetlerinden faydalanırken hasta mahremiyetine özen gösterildiği, tutulanlarca yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Muayene esnasında, güvenlik tedbirleri gereği hazır bulunması gereken kolluk kuvvetlerine, kadın cezaevi personelleri eşlik etmektedir.
102. Hasta dosyaları; kişisel verilerin korunması hükümleri gereği sağlık personeli dışında kalan kişilerce incelenememektedir.
103. Çocuk revirinde, yetişkin revirinden farklı olarak, çocukların tedavi esnasında korkmamaları ve rahatlamaları için; oyuncak, duvar posterleri, tartı vb. araç gereçlerin mevcut olduğu gözlemlenmiştir.
104. Kurum reviri içerisinde dış tedavisi için gereken ekipmanların mevcut olduğu bir muayenehane de mevcuttur. Dış rahatsızlığı olan tutulanlar tedavilerini burada olmaktadır. Ancak yapılan görüşmelerde tutulanların tamamının; dış muayenesi için randevu talep ettiklerinde; yoğunluktan dolayı kendilerine sıranın çok geç geldiği bu sebeple rahatsızlık ve ağrılarının ilerlediği yönünde şikayetleri olmuştur, bu durum Kurum revirine yapılan ziyarette doktorla görüşülmüş olup cevaben, Kuruma sürekli gelen dış hekiminin hastaların uzun süredir tedavilerini takip ettiğini bu sebeple hastaların tedavilerinin sistematik ve verimli bir şekilde takibi için başka bir dış hekimiyle çalışmak istemediklerini, gelen dış hekiminin ise aynı zamanda üniversite hocası da olması sebebiyle derslerinden dolayı haftada 2 gün Kuruma geldiğini, bu sebeple sıranın hastalara geç geldiğini, belirtmişlerdir.
105. Kurum revirinde hastaları taşımak için tekerlekli sandalye mevcuttur.

C.9. Açlık Grevinde Bulunan Tutulanlar

106. Ziyaret tarihinde Kurumda açık grevinde bulunan tutulan sayısı 2'dir.
107. Açlık grevleri, tutulanlar tarafından örgütlü ve sıralı olarak, her tutulan bakımından 5'er gün ve aynı 5 günlük periyot içerisinde en fazla 2 tutulan tarafından açlık grevinde bulunulacak şekilde yapılmaktadır.
108. Tutulanlarca, açlık grevinde olduklarını belirttikleri anda ambar birimi tarafından ilaçlarının hazırlanması için gerekli işlemler yapılmakta, Kurum reviri tarafından da günlük olarak; nabız, tansiyon ve kilo ölçümü yapılmakta, gerekli vitaminlerin takviyesi sağlanarak şeker, limon, soda, bitki çayı gibi takviye gıdalar verilmektedir.

109. Grev esnasında hayati risk oluşması durumunda; gerekli acil müdahaleler Kurum doktoru tarafından yapılmakta ve tutulunun ivedilikle en yakın ileri merkezli sağlık kuruluşuna sevki sağlanmaktadır.
110. Açlık grevinde bulunan tutulanlara, İdare tarafından disiplin soruşturması başlatıldığı şikayeti yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Söz konusu iddialar İdareyle yapılan son görüşmede sorulmuş olup cevaben; Kurumdaki açlık grevlerinin bireysel bir tercih olarak gerçekleştirilen eylemler şeklinde olmadığını, terör örgütlerine destek mahiyetinde bir tepki amacı taşıdığını bu sebeple ilgili mevzuat çerçevesinde Kurum disiplininin sağlanması bakımından bu tedbiri almak durumunda olduklarını belirtmişlerdir. Yerleşik Anayasa Mahkemesi içtihatlarında da; bu soruşturmaların açılması demokratik toplum düzeninin gereklilikleri arasında sayılan ve ölçülü kabul edilen bir tedbir olarak değerlendirilmektedir. 2013/3551 başvuru sayılı ve 14/04/2016 karar tarihli Kahraman Güvenç kararında da belirtildiği üzere; *“Ceza infaz kurumlarında düzenin ve güvenliğin sağlanması için açlık grevi gibi eylemlere karşı daha hassas olunması gerektiğinde herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Eylemin pasif veya sessiz olması ya da somut olaydaki gibi sadece açlık grevine başvurmak bu durumu değiştirmemektedir. Demokratik toplum düzeni bakımından alınması gerekli tedbirler kapsamında başvurusunun ifade özgürlüğünün sınırlanması ile ceza infaz kurumunda düzenin sağlanması şeklindeki kamu yararı arasında makul dengenin kurulmadığı söylenemez.”* Bu gerekçelerle Kurum İdaresinin almış olduğu disiplin soruşturması tedbirinin insan hakları standartlarına aykırı olmadığı kanaatine varılmıştır.

C.10. Psiko - Sosyal Servis Hizmetleri

111. Psiko-sosyal servis tarafından; Kuruma yeni gelen tutulanlarla ilk 3 gün içinde, bireysel görüşmeler yapılarak, Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)⁹ doldurulmakta, psikolojik müdahale ihtiyaçları belirlenmekte, müdahale ihtiyacına göre bireysel ve grup çalışmaları planlanmaktadır.
112. Psiko-sosyal servis tarafından; tutulanlar için halihazırda aktif olarak ‘öfke kontrol programı’ uygulanmakta olup ayrıca Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliği

⁹ Hükümlü ve tutuklulara, ceza infaz kurumlarına kabul aşamasında psikolog ve sosyal çalışmacılar tarafından Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS) kapsamında ARDEF doldurulmaktadır. ARDEF’ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.

kapsamında da tutulanların ihtiyaçlarına yönelik iyileştirme planları hazırlanmakta ve bu planlara uymaları konusunda teşvik edilmektedirler.

113. Psikologla görüşme talepleri tutulanlar tarafından dilekçe ile iletilmekte ve gecikmeksizin karşılanmaktadır. Psikologla yapılan görüşmelerden genel olarak memnun olunduğu tutulanlarca belirtilmiştir.

C.11. Gebe Kadınlar ve Anne Yanında Kalan Çocuklar

114. Hamile tutulanların ultrason vb. rutin muayeneleri Sincan Kampüs Devlet Hastanesinde düzenli olarak yaptırılmakta ve gereken ilaçlar verilmektedir, bunun yanı sıra Kurum revirinden de folik asit vb. hamilelik sürecinde alınması gereken takviyeler, tutulanlar tarafından talep edilmese dahi verilmektedir. Doktor kontrolleri tutulanlarca talep edildikçe yapılmaktadır. Gebeliğin riskli olması veya ağır geçmesi durumunda tutulanın çamaşır ve temizlik gibi ihtiyaçları da koğuş arkadaşları tarafından karşılanmaktadır. Diğer tutulanlara verilen yemek miktarına ilave olarak, gebe tutulanlara; ek gıda almak istemeleri halinde kullanabilecekleri iaşelerin verildiği, kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

115. Gebe tutulanların bazıları yapılan görüşmelerde, Kampüs Devlet Hastanesine gittiklerinde görevli sağlık personelinin genelinin kendileriyle yeterince ilgilenmediğini bu sebeple artık hastaneye gitmek istemediklerini, zira istedikleri sağlık hizmetini alamamalarının yanı sıra Hastane dönüşü sonrası zorunlu karantinaya da girmek zorunda kaldıklarını bu sebeple mağduriyetlerinin daha da katlandığını belirtmişlerdir.

116. Tutulanların doğum sonrası muayene ve kontrolleri de Kurum İdaresi tarafından düzenli şekilde yaptırılmaktadır. Emziren annelere İdare tarafından süt pompası verilmekte olup, emzirmeye teşvik için gereken kolaylık ve imkanlar da sağlanmaktadır.

117. Anne sütü alma döneminde olan çocukların, anne sütü dışında ek gıda almaları noktasında, talep edildiğinde formül mamaların getirildiği, maddi imkanı olmayan annelere çocukların alacağı gıdalar konusunda kolaylık sağlandığı, ekstra olarak süt, mama, meyve vb. gıdaların da İdare tarafından iaşeden karşılanarak verildiği ancak belli bir yaşın üstünde olan çocuklar için; et, balık, tavuk gibi gıdaların protein ihtiyacının karşılanması bakımından daha sık verilmesinin istendiği, kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Söz konusu talep İdareyle yapılan son görüşmede iletilmiş olup cevaben; maddi imkanlar ölçüsünde karşılanabilir bir talep olduğu belirtilmiştir.

118. Çocukların aşıları Kurum revirindeki görevli sağlık personeli tarafından düzenli olarak yaptırılmaktadır. Yeni aşilar geldikçe de çocuklara gecikmeksizin uygulanmaktadır. Son yıllarda çocuklar arasında ciddi ve ağır semptomları olan bir rahatsızlık veya bulaşıcı hastalık geçiren olmamıştır.
119. Kurum içerisinde yer alan K Koğuşu, çocuğu kendisiyle cezaevinde kalan tutulanların sürekli barınması için “Anne-Çocuk Ünitesi” olarak ayrılmıştır. Ceza infaz kurumunun çocukların psikolojileri üzerinde olumsuz etki bırakmaması adına yurt dışındaki örnekler de incelenerek hazırlanan bu koğuş, iki katlı olacak şekilde birbirinden bağımsız 6 üniteden oluşmaktadır. Her üniteye 8 oda bulunmaktadır, odaların içerisinde 1 beşik, 1 çocuk yatağı ve anne için 1 yatak bulunmakta olup ayrıca her odanın içinde normal ve klozetli tuvaletler ile banyo mevcuttur. Odalar, yaklaşık 18 metrekare büyüklüğünde olup anneyle çocuğunun tek başına kalması amaçlanmıştır. Ünitelerin içinde çocuklar için hem kapalı çocuk oyun alanları hem de açık oyun alanları vardır. Kreş içerisinde de her yaş grubundan çocuğun oynayabileceği ve eğitim alabileceği oyuncaklar ile çocukların zihinsel ve motor gelişimi için gerekli araç/gereçler ve çocuk kitapları da mevcuttur. Aynı zamanda ortak yaşam alanı, psiko-sosyal terapi ve eğitim için ayrılan çok amaçlı salon, mutfak gibi anne-çocuk ilişkisinin sağlıklı bir şekilde tesis edilmesi ve çocuk gelişimi için gereken her şey; ceza infaz kurumlarının dışındaki standartların daha da ilerisinde güzel ve takdir edilesi şekilde hazırlanmıştır. Yine sadece bu üniteye özel olarak hazırlanan çamaşır ve kurutma makinelerinin de olduğu çamaşır yıkama alanı mevcuttur. Bu ünite içerisine ayrıca KİOSK¹⁰ görüntülü görüşme cihazı da yerleştirilmiştir. TİHEK’in de katkılarıyla hazırlanan ve ilk defa Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda pilot olarak hayata geçirilen bu uygulamanın tüm ceza infaz kurumlarına örnek teşkil etmesi temenni edilmektedir.
120. Yine K koğuşundan dışarı açılan yaklaşık 300 metrekarelik bir bahçe alanı mevcut olup, bahçede her yaşta çocuğun oynayabileceği park alanı da bulunmaktadır. Ancak bahçenin zemini beton olduğu için çocuklar oynarken düştüklerinde yaralanabilmektedir, bu konu İdareyle yapılan son görüşmede belirtilmiş olup cevaben, bahçe zemininin yumuşak kauçukla kaplanacağını sözü alınmıştır.

¹⁰ Adalet Bakanlığı’na hazırlanan Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi (ACEP) kapsamında, sayım, telefonla görüşme, görüntülü görüşme, kantin siparişi, dilekçe gibi hizmetlerin tutuklu ve hükümlünün yaşam alanındaki bir kabin içerisine yerleştirilen KİOSK adı verilen cihaz aracılığıyla yerine getirilmesine imkan sağlayan yazılım sistemidir.

121. Anne-çocuk ünitesinin ortak alanlarının bir kısmı ve özellikle de bahçe; salgın koşulları sebebiyle çocukların birbirleriyle oynarken bulaş riskinden korunması amacıyla bu dönemlik kapalı tutulmaktadır.
122. Ziyaretimiz esnasında, çocukların bir oyun alanında birlikte oynadıkları, annelerinin de o sırada bir sosyal hizmet uzmanı yönetiminde toplu gruplar halinde psiko-sosyal terapide oldukları gözlemlenmiştir.
123. K koğuşu içerisinde yer alan psikolog görüşme odasının bir tarafına oyuncaklar yerleştirilmiştir; anne, psikolog ile görüşürken çocuk da o bölümde vakit geçirebilmektedir.
124. K Koğuşunda barınan anne yanında kalan çocukların; oyuncak, emzik, biberon, şampuan, giysi vb. bireysel ihtiyaçları İdare tarafından karşılanmaktadır.
125. Çocuğu yanında kalan annelerden, terör suçlarından mahkum tutulananlardan belirli bir örgüte mensup olanlar dışındakilerin tamamı K Koğuşunda kalmaktadır. Geriye kalan (terör suçlarından mahkum tutulananlardan belirli bir örgüte mensup olan) anneler ise; çocuklarının (ahlaki ve kişisel gelişimleri açısından) kendi mensup oldukları örgütten olmayan tutulananlarla birlikte büyümesini istemedikleri için, K Koğuşunda değil de kendi koğuşlarında çocuklarıyla kalmayı tercih etmişlerdir. Bu sebeple de çocuklarının K Koğuşunda kalan çocukların yararlandığı bazı imkanlardan yararlanamadığını yapılan görüşmelerde belirtmişlerdir. Örneğin çocuklarına ek gıdaların daha az verilmekte olduğunu, çocuklarının daha çok yetişkin gıdalarıyla beslendiğini, bazen muz gibi meyveler verildiğini, çocuklarının sadece 1-2 tane oyuncuğunun olduğunu, dışarıdan getirilen oyuncakların kabul edilmediğini, kreş ve oyun alanlarında çocuklarının oynayamadığını, bu koşulların eşitlenmesi ve çocuklarının K Koğuşunda kalan diğer çocukların yararlandığı tüm imkanlardan en azından her gün belirli saatlerde yararlanmasına olanak tanınması, taleplerinin olduğunu belirtmişlerdir. İdareyle yapılan son görüşmede bu talepler iletilmiş olup gereğinin ivedilikle yerine getirileceği sözü verilmiştir. Ayrıca ileride, kendi örgütlerine mensup olan çocuklu tutulananların sayısının artması halinde (kendi örgütlerine mensup olan halihazırda sadece 2 çocuklu tutulan anne vardır) onlarla birlikte (diğer suç tiplerinden mahkum olan tutulananlarla birlikte ünitelerinin ortak olmaması kaydıyla) topluca K Koğuşuna geçmeyi kabul edebileceklerini belirtmişlerdir. Bu talep de İdareyle yapılan son görüşmede belirtilmiş olup söz konusu koşulların gelişmesi halinde taleplerin yerine getirilebilir olduğu İdarece ifade edilmiştir.
126. Anne tutulananlar, yapılan görüşmelerde; erkek çocuklarının saç tıraşları için salgın öncesinde Kuruma berber/kuaför geldiğini ancak salgın başladığından beri gelmediğini, kendilerinin de erkek saç tıraşını bilmemeleri sebebiyle çocuklarının saçlarının çok bakımsız hale geldiğini, bu sebeple Kuruma berber getirilmesi taleplerinin olduğunu belirtmişlerdir.

İdareyle yapılan son görüşmede, gereken sağlık tedbirleri de alınarak söz konusu talebin yerine getirilmesinin faydalı olacağı belirtilmiştir.

C.12. Eğitsel, Sosyal, Kültürel, Mesleki ve Sportif Faaliyetler

127. Kurumda bulunan Eğitim ve Öğretim Servisi; tutulanların eğitim ve öğretimleri ile manevi kalkınmalarını sağlamak, örgün ve yaygın eğitime devam eden tutulanların okul kayıtları, sınava giriş işlemleri, sevk hâlinde okul kayıtlarının nakledilmesi gibi eğitim ve öğretimleri için gerekli her türlü işlemleri yürütmek ve bilgilendirme yapmak, her yılın eğitim ve öğretim döneminin başlangıcında; eğitim ve öğretim, kurs gibi görev alanlarına giren konularda plan hazırlamak, okuma yazma bilmeyen tutulanlara okuma yazma öğretilmesini sağlamak ve tutulanların ihtiyaçlarına yönelik iyileştirme planları hazırlamak ile gereğini yapmakla yükümlüdür. Bu kapsamda tutulanlar tarafından Eğitim Öğretim Servisine iletilen taleplerin gereğinin yerine getirildiği ve Eğitim Biriminin halihazırda aktif olduğu, yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.
128. Kurumda halihazırda, açıköğretim ilkokuluna kayıtlı tutulan sayısı 7, açıköğretim lisesine kayıtlı tutulan sayısı 68, açıköğretim fakültesine kayıtlı tutulan sayısı 53'tür. Eğitim Öğretim Servisinde online yapılan ve yapılacak üniversite sınavları için elverişli bilgisayarlar mevcuttur ve tutulanlar başlarında bir eğitmen gözetimiyle sınavlarına girebilmektedir. Anadolu Üniversitesi ile Adalet Bakanlığı arasında imzalanan protokol gereği de bu sene içerisinde 28 kişi yüz yüze olarak sınavlarına girmiştir. Aynı zamanda Kurum, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) sınav başvuru merkezlerinden biri olup, merkezi sınavlara Kurumda girecek tutulanlar için, sınav tarihlerinde ÖSYM tarafından Kuruma gözetmen gönderilmektedir.
129. Kurum içinde mesleki eğitim kursu ile hobi faaliyetleri kursu adları altında Sincan Halk Eğitim Merkezi ile ortak açılan Çocuk Bakımı ve Oyun Odası Etkinlikleri, 3-6 Yaş Çocuk Oyun Odası Kursu, Fön Çekimi Kursu, Stilistik Eğitimi, Halk Oyunları Kursu, El Sanatları vb. kursları salgın nedeniyle durdurulmuştur. Şu an aktif bir kurs bulunmamaktadır. Cezaevinde 1 adet kapalı spor salonu, 1 adet açık saha, aerobik ve aletli jimnastik salonu bulunmaktadır, ancak kullanımları salgın nedeniyle durdurulmuştur. Tutulanlar spor faaliyetleri kapsamında, bulaş riskinden korumak için kurumca bir aktivite yaptırılmamasından dolayı kendi imkanlarını kullandıklarını, avluda koşu yaptıklarını, çamaşır iplerinden file yaparak voleybol oynadıklarını belirtmişlerdir.

130. Kurumda kütüphane bulunmaktadır. Kurum kütüphanesinde resmi kayıtlı kitap sayısı İdare tarafından bildirildiği şekliyle 5708 olup, kütüphaneye yapılan görüşmede belirtildiği şekliyle mevcut olarak yaklaşık 9000 civarındadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından da Kurumun kitap ihtiyacı karşılanmaktadır. Ayrıca Adnan Ötüken Kütüphanesi de Kurumun kitap ihtiyacını karşılamaktadır. Kitapların isimlerinin yer aldığı liste, kitapçık haline getirilmiş şekilde kütüphanede tutulmaktadır. Kitap listelerinin olduğu broşürler de koğuşlara dağıtılmaktadır. İyi Hal Yönetmeliği'nin yürürlüğe girmesiyle de kitaplardan faydalanan tutulanların sayısı artmıştır.
131. Tutulanlar Kurum kütüphanesinden haftalık olarak faydalanabilmekte olup dilekçe ile talep edilmesi halinde kütüphaneden tek seferde en fazla 5 kitap alabilmekte, gazete ve kitaplar koğuşta tutulabilmektedir. Herkesin tüm kitaplardan faydalanabilmesi için tutulanlarca alınan kitaplar en fazla 15 günde içinde tekrar kütüphaneye verilmektedir. Ayrıca dışarıdan ailelerin kargo yoluyla veya görüş sırasında getirdikleri kitaplar da, Eğitim Kurulunun almış olduğu karar üzerine, İdare tarafından sayfalar üzerinde dezenformasyon, bozulma ve işaretleme yapılıp yapılmadığına ilişkin gerekli denetim ve incelemeler yapıldıktan sonra kendilerine teslim edilmektedir. Tutulanlardan bazıları kalın kapaklı kitapların, İdare tarafından kapakları sökülerek kendilerine teslim edildiğini belirtmişlerdir.
132. Kurumda, kadroları Sincan Müftülüğünde bulunan 3 vaize görev yapmaktadır. Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında yapılan protokol kapsamında 200 mahpusa 1 vaiz düşmektedir. Salgın öncesi verilen Din kültürü ve ahlak bilgisi eğitimi, konferanslar ve vaazlar ile Kuran-ı Kerim okuma, tecvidli okuma ve hafızlık eğitimleri salgın nedeniyle durdurulmuştur. Salgın öncesi koğuşlara vaizeler tarafından düzenli ziyaretler yapılmakta iken; salgın sürecinde, talep olması halinde, tutulanlarla avukat görüşme odalarında bireysel görüşmeler yapılmaktadır.
133. Müftülük Kurumun bilgisi dahilinde seccade etek vb. namaz eşyalarını göndermektedir, aynı zamanda talep halinde tutulanlara kişisel olarak Kur'an-ı Kerim sürekli olarak bulundurmaya üzere (Kurumdan ayrıldıktan sonra da götürülebilmek üzere) verilmektedir.
134. Kurum duyurularının asıldığı panoya, Ramazan ayı olması sebebiyle 05.04.2021 tarihinden itibaren her gün saat 12:15-13:00 saatleri arasında, mescitte görevli Diyanet personeli tarafından mukabele okutulacağına ilişkin duyuruların asıldığı görülmüştür.
135. Vaizeler, tutulanların iyi haline ilişkin Kurumda toplanan Gözlem Kuruluna Eğitim Birimi aracılığıyla görüşlerini bildirmektedir ancak daha etkili olması açısından doğrudan katılma taleplerinin olduğunu, yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

136. Tutulanların ibadet haklarından yararlanırken herhangi bir engelle karşılaşmadıkları kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.
137. Koğuş içerisinde tutulanlar tarafından spor ve fiziksel aktiviteler için temin edilen araç gereçler bulundurulabilmektedir.
138. El işi, örgü, boncuk dizme, takı toka tasarımı vb. aktiviteler için gereken malzemelerden çok azı kantinde satılmakta olup tutulanlar tarafından satılan gerekli malzemeler ile renk ve cins çeşitliliğinin de artırılması taleplerinde bulunulmuştur.
139. Kırtasiye malzemeleri de kantinde satılmakta olup genel çeşitliliğin yeterli olduğu ve ihtiyaçlara cevap verdiği gözlemlenmiştir.

C.13. İş Yurduna Bağlı Çalışan Tutulanlar ve İşçi Koğuşları

140. Kurumda iş yurdu bulunmakta olup, 46 tutulan iş yurdu bünyesindeki tekstil ve mantı atölyelerinde çalışmaktadır. Tutulanlar dilekçe ile talepte bulunmaları halinde, İdare ve Gözlem Kurulu Kararı ile iş yurdunda çalıştırılabilmektedirler.
141. Tutulanlar, iş yurtları bünyesinde çırak, kalfa ve usta kademelerinde çalışmaktadırlar. Ülke genelindeki diğer ceza infaz kurumlarıyla da kıyaslandığında ortalama ve makul bir meblağ üzerinden verilen maaşları da aylık olarak tutulanların banka hesaplarına yatırılmaktadır. Ücretlerin yatırılmasında herhangi bir aksaklık yaşanmadığı da tutulanlar tarafından belirtilmiştir.
142. Tekstil atölyelerinde çalışan tutulanların çalışma ortamları heyetimizce ziyaret edilmiş olup; ameliyat önlüğü, maske, acil durum giysileri, tulum, nevresim takımı gibi ürünlerin toplu üretiminin yapıldığı, atölyelerde dikiş makinesi vb. gerekli her türlü araç gerecin mevcut olduğu, 08:00-17:00 mesai saati düzenine göre çalışıldığı, ekip çalışmalarında uyumun yakalandığı, çalışma ortamının tutulanların rehabilitasyonuna da katkı sunduğu gözlemlenmiştir.
143. Kurumda iş yurtları bünyesinde çalışan tutulanlar mesai saati esasına göre çalıştıkları için, işçi koğuşu adı verilen koğuşlarda kalmaktadırlar. Ziyaret tarihinde işçi koğuşlarında kalan tutulan sayısı 17'dir. İşçi koğuşlarında kalan tutulanların her birinin de odalarında ayrı banyo ve tuvaletleri mevcuttur. Diğer tutulanlarla yapılan görüşmelerde; işçi koğuşlarının koşullarının çok iyi olduğunu, kalan tutulanların; çalışma ortamlarında da birbirleriyle dayanışma halinde olmaları sebebiyle birbirlerinin koğuş içindeki yaşam alanlarına daha çok saygı duyduklarını, işçi koğuşlarında hiçbir vukuat yaşanmadığını bu sebeple kendilerinin de işçi koğuşunda kalmak istediklerini bunu sağlamak için de iş yurtlarında çalışma talebinde

bulduklarını ancak talep sayısının çok yoğun olması sebebiyle kendilerine sıranın henüz gelmediğini belirtmişlerdir. Tutulanlar tarafından yapılan bu beyanlar, işçi koşullarının Kurum içerisinde örnek ve özenilen bir yaşam alanı olarak teşkil ettiğini ve çalışmanın tutulanların günlük yaşamında da ne denli olumlu etki yarattığını göstermektedir.

C.14. Açık Havadan Faydalanma

144. Mevsim şartlarına göre havalandırma bahçesinin açılış ve kapanış saatleri, İdare ve Gözlem Kurulu kararı ile belirlenmektedir. Havalandırma bahçeleri sabah sayımı ile birlikte saat 08.00'da açılmakta ve mevsim şartlarına göre hava kararmadan kapatılmaktadır. Bu süre zarfında tutulanların istedikleri zaman havalandırma bahçesine çıkabildikleri ve açık havadan faydalanma için ayrılan zaman aralığı bakımından bir şikayetlerinin olmadığı kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.

C.15. Dış Dünya İle Etkileşim

145. KİOSK görüntülü görüşme cihazlarından görüşme yapacak tutulanların kimlik doğrulaması; tutulanların TC kimlik numarası ile parmak izinin sisteme önceden kaydedilmesi suretiyle sağlanmaktadır. Tutulanlar görüşme yapmak istedikleri zaman cihaz üstünde bulunan sensöre parmak izlerini okutarak sisteme giriş yapabilmektedir. Ancak sistem henüz çok yeni olduğu için; elektronik bazı aksaklıklar ve teknik altyapı sorunları nedeniyle bazı tutulanların parmak izleri sistem tarafından tanımlanamamaktadır. Ayrıca bazı koşulların yerleşkelerinin tamamında da henüz KİOSK altyapısı kurulamamıştır. Bu sebeplerle bazı tutulanlar aileleriyle görüntülü görüşebilmek için KİOSK sisteminden faydalanamamaktadır. Parmak izi tanımlanan tutulanların ise sıra geldikçe aileleriyle görüşebildikleri yapılan görüşmelerde kendilerince belirtilmiş olup, tutulanlardan birisinin ailesiyle görüntülü görüştüğü ve bağlantıda bir sorun yaşanmadığı ziyaret sırasında heyetimizce de gözlemlenmiştir.

146. Tutulanların telefonla görüşme hakları; İdare tarafından haftada 2 gün 10'ar dakika kullandırılmak suretiyle sağlanmaktadır. Tutulanların her görüşmede 1 numarayı arama hakları vardır, eğer aranan numara telefonu açmazsa telefon hakları düşmektedir. Tutulanların çoğunluğunun salgın sürecinde aileleriyle yüz yüze görüşmeyi tedbiren tercih etmemeleri ve bazen de hatlarda kesinti yaşanması yahut bağlantı sağlanamamasından dolayı karşı tarafa çağrı düşmediği için; tutulanların, aranan numaranın telefonu açmaması halinde ikinci bir

numarayı arama hakkının kendilerine tanınması talebi bulunmaktadır. İdareyle yapılan son görüşmede bu talep iletilmiş olup salgın süreciyle birlikte zaten haftada 1 gün olan görüşme saatlerini 2 güne çıkardıklarını, bu durumun dahi telefon altyapısının kaldırması bakımından şebekeler açısından sıkıntı doğurduğunu bu sebeple şu aşamada telefon görüşme saat aralığını daha fazla genişletemeyeceklerini belirtmişlerdir.

147. Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer alan diğer cezaevlerinde yakınları olan tutulanların, yakınlarıyla haftada 1 defa görüşebildikleri kendileriyle yapılan görüşmelerde belirtilmiştir.
148. Eşi kampüs içerisindeki başka bir cezaevinde kalan çocuklu bir tutulan; eşiyile görüşebilmek için sadece kendisinin eşinin tutulduğu cezaevine gidebildiğini, eşinin ise Kurumun koyduğu kurallar gereği kendisinin tutulduğu cezaevine gelemediğini, ancak bu durumun çocuk açısından sıkıntı doğurduğunu zira; kendisi çocuğuyla birlikte eşinin kaldığı cezaevine götürüldüğünde dönüşlerinde tedbiren 14 gün boyunca karantinaya alındıklarını, bu 14 günlük süre içerisinde tek başlarına bir odada kapalı kaldıkları için bebeğin sıkıldığı ve huzursuzlandığını, aile bağlarını korumaya çalışırken çocuğunun psikolojisine daha çok zarar vermekten çekindiğini, bu sebeple eşiyile görüşmeye uzun süredir gidemediğini, eşi de kurallar gereği çocuğunu görmeye gelemediği için aile bağlarının gittikçe zayıfladığını, Kurumun eşinin kendisinin kaldığı cezaevine gelmesine izin vermesi talebinin olduğunu belirtmiştir. Söz konusu mağduriyet İdareye yapılan son görüşmede aktarılmış olup koyulan bu kuralın nedeni sorulmuştur, cevaben; kampüs içerisinde kalan erkek tutulanların Kuruma görüş için ziyaretlerine eskiden izin verildiğini ancak bu durumun her seferinde bir güvenlik ve karmaşa zafiyeti yarattığını, Kurumun şuan yeterli sayıda erkek infaz koruma memuru da bulunmadığı için olası bir güvenlik zafiyeti durumunda gereken kontrol ve müdahaleyi kadın personellerle sağlamakta zorlandıklarını, bu sebeplerle erkek tutulanların Kuruma ziyaretlerine yasak getirildiğini ancak kadın tutulanların diğer cezaevlerine ziyarete gitmelerine izin verebildiklerini belirtmişlerdir.
149. Yabancı uyruklu tutulanlarla yapılan görüşmelerde; Konsolosluk görevlileriyle görüşmelerinde ve vatandaşlık haklarından kaynaklanan taleplerini iletmelerinde herhangi bir sorun yaşamadıkları ancak aileleri yurtdışında olanların aileleriyle iletişim kurma aşamasında sorun yaşadıkları, uluslararası telefon görüşmeleri için gereken evrakların İdareye iletilmesine rağmen İdarenin her seferinde evrakların eksik olması gerekçesini öne sürerek görüşmeleri sağlayamadığı, belirtilmiştir.

150. Tutulanlardan bazılarının aileleriyle görüşebilmeleri için İdarece uygun görülen saatin 09:00 olduğu, bu sebeple şehir dışında ikamet eden bazı ailelerin görüşe gelirken erken saat olması sebebiyle zorlandıkları, görüş saatinin daha ileri bir saate alınması taleplerinin olduğu tutulanlarca belirtilmiştir. Bu durum İdareyle yapılan son görüşmede belirtilmiş olup, cevaben; kapalı görüş için her koğuşa belli gün ve belli saat aralıklarının verildiğini, bu sebeple bazı dönemlerde bazı koğuşlarda kalan tutulanlara verilen görüş saatlerinin erken saatlere denk gelebildiğini, buradaki eşitsizliği önlemek adına da her ay koğuşlara verilen saatlerin değiştirildiğini, belirtmişlerdir.
151. Tutulanlar, avukatlarıyla görüşmede herhangi bir problemle karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir.

C.16. Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca Gerçekleştirilmiş Önleyici Ziyaretler

152. Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulu'nun, 2019-2020 senelerinde gerçekleştirmiş oldukları ziyaretlerde yapılan incelemeler sonucunda düzenlediği raporlar ile bu raporlardaki bulgularda belirtilen hususlara istinaden, Kurumca yerine getirilmiş herhangi bir tavsiye bulunmamaktadır.
153. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonunca, 2019 yılında gerçekleştirilen ziyarette yapılan incelemeler sonucunda verilen tavsiyeler gereği, Kurumdaki su boruları değiştirilmiştir.

D. TAVSİYELER

D.1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

154. Temel hizmet içi eğitimlerini tamamlayamayan veya hiç almayan 12 adet personelin, kurum içi çalışma düzenini bir an önce kavraması adına eksik eğitimlerinin ivedilikle tamamlattırılması, ayrıca temel insan haklarına yönelik verilen eğitimlerin kapsamı genişletilerek, farkındalık oluşturmak adına 'İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele' başlığıyla ayrı bir eğitiminin verilmesi,
155. Tutulanlarca personel tarafından kendilerine dair kötü muamelede bulunduğu iddiasıyla şikayette bulunulması halinde; ayrımcı ve kötü muamelede bulunan personelin ivedilikle tespit edilmesi, haklarında gereken yasal işlemlerin başlatılması, diğer personellerin de ayrımcı ve kötü muamelede bulunan personellerin tespiti ve engellenmeleri yönünde kendi içlerinde

- dayanışmaya teşvik edilmesi, tutulanların ise bu süreçte misilleme riskinden korunması ve kendilerine personel hakkındaki şikayetlerini, isim vererek iletebilmeleri konusunda gereken emniyet ve güvenin sağlanması,
156. Personel tarafından koğuş içinde yapılan aramalar esnasında, hijyen koşullarına özen gösterilmesi, arama yapılırken; tutulanların kişisel eşyalarına, buzdolabı içlerine ve diğer temasta bulunulan yerlere eldivenle dokunulması,
157. Tutulanların geneli tarafından en çok şikayet konusu yapılan oda değişikliği talepleri ve telefonla görüşme gün ve saatleri konusunda; tutulanların taleplerini elverdiği ölçüde yerine getirmenin ve memnuniyetlerini kazanmanın, Kurum disiplininin getirdiği kısıtlamalar karşısında psikolojik olarak da daha etkili ve kalıcı bir düzen sağlama işlevi olduğu unutulmadan, İdarece; talep ve şikayetlere ilişkin daha özenli davranılarak sorunlara çözüm bulmaya yönelik yapıcı bir inceleme sürecinin yürütülmesi,
158. Cinsel eğilimleri farklı olan tutulanlardan, aynı koğuşta bulunanların dışında kalanların tespitinin, titizlikle yapılması ve bu eğilimde olan tutulanların sayısının artması halinde kaldıkları koğuş sayısının artırılması,
159. Koğuş içerisinde anneleriyle birlikte kalan çocukların menfaatinin, gerek anneleri gerekse de diğer tutulanlar tarafından gözetildiği ve bakımlarının aksatılmadığı hususlarında İdarece sürekli bir kontrolde bulunulması, aksi bir durumun tespiti halinde, çocuğun üstün yararı gözetilerek gereğinin ivedilikle yapılması,
160. Sürekli bakıma ihtiyacı olan tutulanlara diğer tutulanlar arasından bakıcı olarak seçilecek kişinin; Kurum içerisindeki genel hal ve hareketlerinin iyi yönde, yapıcı ve barışçıl olup olmadığının ve özellikle de şiddet eğiliminde olan tutulanların bakıcı olarak tayin edilmemesi gerekliliğine ilişkin gözlem ve tespitin detaylı bir şekilde yapılması ve bu kriterler doğrultusunda uygun kişilerin bakıcı olarak tayin edilmesi,
161. Tutulanların tamamının, kısıtlı saatlerde verilmesinden dolayı sıcak su ihtiyaçlarını karşılarken yaşamış oldukları mağduriyetler üzerine belirtmiş olduğu talepler ile İdarenin bu talepleri karşılarken Kurum disiplinini sağlamak açısından yaşadığı kaygıları dengeleyebilmek adına; maddi imkanlar da elverdiği ölçüde, Kuruma verilen sıcak suyun, tek seferlik 20:00-23:00 saat aralığıyla sınırlı tutulmayarak, günün belirli periyotlarına bölünmüş şekilde 2 veya 3 defa verilmesi,
162. Tutulanların çamaşırlarını elde yıkamalarının ve asacak yer bulamama problemlerinin çözülmesi adına, genel çamaşırhanede gerekli düzenlemeler yapılarak, yalnızca nevresim ve çarşafın değil tutulanların tüm çamaşırlarının da yıkanmasının sağlanması, çamaşır kurutma

makinelerinin kullanılması, mevcut makinelerin sayısının yetersiz gelmesi durumunda yenilerinin de satın alınarak kullanıma açılması,

163. Verilen kantin siparişlerinden kısıtlı sayıda gelenlerin, Kurumun fiziki iç düzeni bakımından görece koridorun sonundaki koşullara, başındakilere nazaran daha az kalması sebebiyle yaşanan adaletsizliğin önlenmesi adına; kalıcı çözüm olarak, siparişlerin kısıtlı sayıda gelmemesinin sağlanması için kantin listesine yazılan her bir ürünün tüm tutulanlara yetecek şekilde stoklanması sağlanması, bunun mümkün olmadığı kısa dönemlerde ise, sürekli olmamak kaydıyla, sipariş dağıtım dönemlerinde bölümlenme yapılarak bir önceki dönem siparişini alamayan tutulanların öncelikli olarak ihtiyaçlarının karşılanması, ayrıca verilen siparişlerden hiç gelmeyen ürünlerin de tedarik edilemiyorsa kantin listesinden çıkarılması ve tedarik edilebilecek ikamelerinin eklenmesi,
164. Kahvaltıda verilen yiyeceklerden başta çocuklar olmak üzere tutulanlara, özellikle yumurta gibi genellikle sıcak servis edilen gıdaların, akşamdan verilmeyip sabahtan verilmesi,
165. Kurum reviri tarafından özellikle kronik rahatsızlığı olan tutulanlar hakkında gereken sağlık tedbirlerinin alınabilmesi için hasta kayıtlarına, tüm hastalıklarının; seviye ve ciddiyet durumları da şerh düşülerek ihmal edilmeyecek bir şekilde kaydedilmesi,
166. Emzirme dönemini geçmiş olup belirli bir yaşın üstünde olan çocuklara; et, balık, tavuk gibi gıdaların protein ihtiyaçlarının karşılanması bakımından daha sık verilmesi,
167. Anne-çocuk ünitesi olan K koğuşundan dışarı açılan oyun bahçesinin, zemininin beton olması sebebiyle çocuklar oynarken düştüklerinde yaralanabilmektedir. Bunu önlemek adına bahçe zemininin yumuşak kauçuk, yumuşak sünger vb. yaralamayacak bir malzemeyle kaplatılması,
168. Anne-çocuk ünitesi olan K koğuşundaki ortak alanlardan bazılarının ve bahçenin salgın gerekçesiyle kapalı olması, çocukların birbirleriyle kaynaşmasının önüne geçmektedir. K koğuşunda kalan çocuklar dahil tüm tutulanların da tam izole olduğu göz önünde tutulduğunda salgın gerekçesiyle ortak alanları kapalı veya açık tutmanın cezaevi koşullarının sterilliği pratiğinde virüsün yayılması açısından bir fark yaratmayacağı değerlendirilmektedir. Bu sebeple anne-çocuk ünitesindeki ortak alanların tamamının ve bahçenin kullanıma açılması ve çocukların birbirleriyle kaynaşmasının sağlanması,
169. Anne-çocuk ünitesinde tercihen kalmayan annelerin çocuklarının, o üniteye kalan çocuklara sağlanan imkanların hiçbirinden yararlanamamasının önüne geçilmesi için; diğer koğuşlardaki çocukların; K Koğuşunda kalan çocukların yararlandığı sosyal faaliyet, oyun, birbirleriyle kaynaşma, kreş alanı gibi imkanlardan her günün belirli saatlerinde yararlanmalarına olanak tanınması; çocukların anneleriyle birlikte belirlenen bu saatlerde K

koşuşuna getirilmesi, ayrıca kendi koşuşlarındayken de; K koşuşunda kalan çocuklara verilen tüm ek gıdaların, mamaların, oyuncak, giysi ve çocuk bakım araç gereçlerinin kendilerine de verilmesi ve koşulların mümkün olduğunca eşitlenmeye çalışılması,

170. Terör suçlarından mahkum tutulanlardan belirli bir örgüte mensup olan çocuklu anneler; şu aşamada sayıları az (2) olması sebebiyle K koşuşu içerisinde toplu şekilde kalamayacakları için, kendi koşuşlarında kalmayı tercih etmektedirler. Ancak ileride Kurum içerisinde kendi örgütlerine mensup çocuklu anne sayısının artması halinde, o annelerle bir arada tutulmak kaydıyla K koşuşuna geçmeyi kabul edeceklerini de belirtmişlerdir. Çocukların üstün menfaatleri bakımından da K koşuşunda sürekli kalmalarının daha olumlu olacağı değerlendirildiğinde; söz konusu koşulların oluşması halinde, çocukların menfaatlerinin zedelenmemesi adına İdarece kendilerine kolaylık ve anlayış gösterilmesi, gerekli disiplin tedbirleri çerçevesinde taleplerinin karşılanması,
171. Salgın sürecinden bu yana, bulaş riski sebebiyle Kurumda kalan erkek çocuklarının saç tıraş ve bakımlarının yapılamaması şikayetleri değerlendirilmiş olup salgın sürecinin önümüzdeki dönemlerde ne kadar süre devam edeceği bilinemediği ve öngörülemediği için bu belirsiz süreç içerisinde erkek çocukların saç bakımının daha fazla ertelenmesinin sağlıkları açısından da sıkıntı doğurabileceği kanaatine varılmıştır. Bu sebeple COVID-19 tedbirlerine de riayet edilerek, Kuruma berber getirilmesi ve tüm erkek çocuklarının saç bakımlarının yaptırılması,
172. Vaizelerin tutulanların iyi haline ilişkin olarak toplanan Gözlem Kuruluna Eğitim Birimi aracılığıyla görüşlerini bildirmek yerine gözlemlerin ilk ağızdan somut hal ve koşullar da göz önünde tutularak aktarılması halinde daha etkili olunacağı düşünülerek doğrudan katılımlarının sağlanması,
173. Tutulanların Kurum içerisindeki rehabilitasyonun önemli bir parçasını oluşturan sanatsal faaliyetlerin, tutulanlar tarafından da oldukça önemsendiği ve ortaya çıkan eserlere de özenildiği, kendileriyle yapılan görüşmelerde de sıklıkla belirtilmiş olup, tutulanları sanata daha da teşvik edebilmek adına; el işi, örgü, boncuk dizme, takı toka tasarımı vb. aktiviteler için gerekli olup kantinde satılan malzemelerin; adet, cins, renk ve çeşitliliklerinin artırılması, mevcut olmayan malzemelerden de tutulanlarca talep edilenlerin getirilmesi,
174. KİOSK görüntülü görüşme cihazlarından kendi koşuş yerleşkelerine henüz kurulumları yapılmadığı için yararlanamayan tutulanların, yaşadığı eşitsizliğin giderilmesi adına, kısa vadede; kurulum yapılan diğer koşuşlardaki KİOSK cihazlarından faydalanmalarının sağlanması, uzun vadede ise; KİOSK altyapısının gecikmeksizin ve ertelenmeksizin tüm koşuşların bulunduğu yerleşkelere kurulması,

175. Tutulanların telefonla görüşme haklarını kullanırken yalnızca 1 numarayı arama haklarının bulunmasının, pratikte birçok hak kaybına yol açtığı yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Eğer aranan numara telefonu açmazsa telefon haklarının düşmesi, bazen hatlarda kesinti yaşanması yahut bağlantı sağlanamaması sebebiyle karşı tarafa çağrının hiç düşmemesi gibi sebeplerle, zaten salgın sürecinde aileleriyle ve yakınlarıyla yüz yüze görüşemeyen tutulanlar, dış dünyadan soyutlanmaktadır. Tutulanların dış dünya ile iletişiminin en önemli araçlarından biri olan telefon hakkının tam ve etkili bir şekilde kullanılamaması, tutulanların rehabilitasyonunu da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu sebeplerle aranan numaranın telefonu açmaması halinde 2. hatta 3. bir numarayı arama hakkının tutulanlara tanınması, bunun sağlanması için de gereken teknik ve fiziki düzenlemelerin oluşturulması,
176. Tutulanlar arasında, eşi de kampüs içerisindeki diğer Ceza İnfaz Kurumlarından birinde tutulanlar mevcut olup, görüşmeleri; Kurumdaki erkek personel sayısının yetersizliği sebebiyle yaşanan güvenlik endişeleri gereği Kurumun koyduğu kurallar çerçevesinde, kadının erkek ceza infaz kurumuna götürülmesi suretiyle sağlanmaktadır. Ancak eşini görmeye çocuğuyla birlikte giden anneler açısından, bu durum; görüş sonrası çocukla zorunlu karantinada geçirdikleri süre açısından sorun doğurmaktadır, zira çocuğun 14 gün bir odada kapalı kalması kendisini psiko-sosyal açıdan da oldukça olumsuz etkilemektedir. Erkek personel sayısındaki yetersizlik sebebiyle yaşanan güvenlik endişeleri ile çocuğun baba ile ilişki kurmasındaki üstün menfaatleri arasında bir denge kurulduğunda; en azından çocuklu tutulanlar bakımından, babanın annenin kaldığı cezaevine gelmesine izin verilmesinin sağlanması,
177. Aileleri yurtdışında yaşayan tutulanların, aileleriyle yapmak istedikleri telefon görüşmeleri için gereken evrakları eksik sundukları gerekçesiyle, görüşmelerin sağlanamadığı yönündeki şikayetlerine ilişkin olarak; İdarenin, eksik evrak olarak belirtilen belgelerin tedarik edilmesi konusunda tutulana yardımcı olması, tamamlanması gereken evrakın tedarik edilmesi bir süreç istiyorsa bu süre zarfında farklı iletişim yöntemleri denenerek tutulanların aileleriyle görüşmelerinin sağlanması konusunda gereken kolaylığın gösterilmesi,

D.2. Sincan Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler

178. Tutulanlar arasında; aylık belirlenen yemek menülerindeki çeşit azlığına yönelik memnuniyetsizlik çok yoğun olup menünün çeşitlendirilmesi taleplerini karşılamanın tutulanların kurum içerisindeki genel memnuniyetinin sağlanması ve psikolojilerine olumlu etkide bulunması bakımından daha yerinde olacağı değerlendirilmiştir. Bu sebeple; aylık

listeler içerisinde yeni menülerin belirlenmesi, yemek çeşitliliğinin artırılması, tatlı ve meyvelerin menülere daha sık verilecek şekilde eklenmesi,

D.3. Adalet Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

179. Türkçe bilmeyen yabancı uyruklu tutulanlar tarafından, Kurum İdaresine yönelik talep ve şikayetlerin yer aldığı dilekçeler ile Kurum dışındaki tanıklarına gönderilen ve İdarenin denetiminden geçmesi gereken mektupların, içeriğinin okunup anlaşılabilmesi adına; Kuruma, yabancı uyrukluların yazışmalarını yaptığı diller gereğince hizmet alınmasını sağlayacak tercüman görevlendirilmesi,
180. KİOSK görüntülü görüşme cihazlarından; kendi koğuş yerleşkelerine henüz kurulumları yapılmadığı için ve sistem, parmak izlerini tanımadığı için yararlanamayan tutulanların yaşadığı eşitsizliğin giderilmesi adına, KİOSK altyapısının gecikmeksizin ve ertelenmeksizin tüm koğuş yerleşkelerine kurulması için gereken teknik altyapı ve desteğin Kurum İdaresine sağlanması, ayrıca parmak izi sisteme tanımlanamayan tutulanların yaşadığı teknik probleme ivedilikle bir çözüm bulunması, bu süre zarfında da gerekirse bu tutulanlara özel farklı kimlik tanımlama yöntemleri geliştirilerek sistemden faydalanmalarının sağlanması,
181. Tutulanların telefonla görüşme haklarını kullanırken yalnızca 1 numarayı arama haklarının bulunmasının pratikte birçok hak kaybına yol açtığı yapılan görüşmelerde belirtilmiştir. Eğer aranan numara telefonu açmazsa telefon haklarının düşmesi, bazen hatlarda kesinti yaşanması yahut bağlantı sağlanamaması sebebiyle karşı tarafa çağrının hiç düşmemesi gibi sebeplerle, zaten salgın sürecinde aileleriyle ve yakınlarıyla yüz yüze görüşemeyen tutulanlar dış dünyadan soyutlanmaktadır. Tutulanların dış dünya ile iletişiminin en önemli araçlarından biri olan telefon hakkının tam ve etkili bir şekilde kullanılamaması tutulanların rehabilitasyonunu da olumsuz etkilemektedir. Bu sebeplerle aranan numaranın telefonu açmaması halinde 2. hatta 3. bir numarayı arama hakkının tutulanlara tanınması, bunun sağlanması için de gereken teknik düzenlemelerin oluşturulması hususunda mevcut Kurum İdaresine ve diğer tüm cezaevlerine gerekli tüm imkan, altyapı ve kolaylıkların sağlanması,
182. Tutulanlar arasında, eşi de kampüs içerisindeki diğer Ceza İnfaz Kurumlarından birinde tutulanlar mevcut olup, görüşmeleri Kurumdaki erkek personel sayısının yetersizliği sebebiyle yaşanan güvenlik endişeleri gereği, Kurumun koyduğu kurallar çerçevesinde, kadının erkek ceza infaz kurumuna götürülmesi suretiyle sağlanmaktadır. Ancak bu durum her görüş sonrası kadının zorunlu karantinaya girmesi yönünde bir eşitsizlik doğurmakta, aynı zamanda çocuklu kadın tutulanlar açısından da mağduriyetler yaratmaktadır. Bu durumun gerekçesi olan

güvenlik endişelerinin önüne geçebilmek için Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda çalışan erkek personel sayısının yeterli sayıya ulaşacak şekilde artırılması,

D.4. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiyeler

183. Kuruma sürekli gelen dış hekimi, Kurumdaki hasta sayısının çokluğu ve kendi işlerinin de yoğunluğu sebebiyle, tedavilere yetişmek bakımından tek başına yetersiz kaldığı için, Kurumda hastaların takibini sürekli yapabilecek şekilde vakti ve iş durumu müsait olan birden fazla dış hekiminin görevlendirilmesinin sağlanması,
184. Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsü içerisinde yer alan, Sincan Kampüs Devlet Hastanesi'nde, gebe tutulanların sağlık personelinin genelinin kendileriyle yeterince ilgilenmediğine ilişkin şikayetleri olmuştur, bu kapsamda bahsi geçen iddiaların gerçekliğinin araştırılarak, doğru olması halinde çalışan personelin uyarılması, gebe kadınların ihtiyaç ve bakımının aciliyeti konusunda bilinçlendirilmesi ve Kurumdan gönderilen gebe tutulanların bakımının, öncelikli tutularak gereken özenin gösterilmesi, tavsiye olunur.